

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1982 harvinaisuushavainnot

KARNO MIKKOLA

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen Rariteettikomitean (RK) kahdeksannessa vuosikatsauksessa esitetään vuodelta 1982 hyväksytyt harvinaisuushavainnot sekä ne havainnot aikaisemmilta vuosilta, jotka on hyväksytty edellisen katsauksen laatimisen jälkeen. RK:n säännöt julkaistiin Lintumiehessä 2/75. Numerossa 4/80 oli luettelo lajeista ja havainnoista, jotka tarkastetaan ennen niiden julkaisemista *Ornis Fennica* tai Lintumiehessä. Vuodelta 1978 alkaen kunkin vuoden katsaus on julkaistu seuraavan vuoden Lintumiehen numerossa 4.

Vuodelta 1982 hyväksyttiin 190 havaintoa, jotka koskivat 62 lajia tai rotua (v. 1979 vastaavasti 162/56, v. 1980 176/60 ja v. 1981 232/64). Maalle uusia lajeja tavattiin kolme: keisarikotka, amerikanrantasipi ja valko-otsalepinkäinen (v. 1980 6, v. 1981 5). Havainto sepelhanhen rodusta *nigricans* on ensimmäinen maastamme, samoin havainto mustapäätaskun rodusta *rubicola-hibernans*. Toisen kerran havaittiin tiiralokki, ruusulokki, grönlanninlokki, valkoperäsirri, nunnatasku ja mustapääsirkku. Poikkeuksellisen runsaina esiintyvät pikkuhuitti, pikkukajava, jääkyhky, hippiäis- ja schwarzinuunilintu. Lumihanhi pesi ensi kertaa Suomessa – kyseessä tuskin kuitenkaan olivat puhtaasti luonnonvaraiset linnut. Havaintoihin aikaisemmilta vuosilta sisältyy ensimmäinen havainto kafferiterväpääskystä (v. 1968) sekä ilmeinen pesimähavainto sepelrastaasta Korppoon saaristossa. Aikaisemmin hyväksytyt pesimähavainnot heinäkurpasta ja lampiviklosta on jouduttu hylkäämään riittämättöminä.

Puheenjohtajana toimi Lasse J. Laine, sihteerinä Karno Mikkola, jäsenenä Matti Kapanen, Jörgen Palmgren ja Heikki Parvi-

ainen sekä varajäsenenä Heikki Karhu ja Martti Hario. Varajäsenet ovat vuorotellen osallistuneet havaintojen arviointiin, sillä sihteerin on keskittynyt sihteerintehtävien hoitamiseen. Vakiintuneen tavan mukaan RK kokoontui neljä kertaa vuoden aikana käsittelemään niitä havaintoja, jotka eivät tulleet hyväksytyiksi ensimmäisessä postitse tapahtuvassa äänestyksessä.

Ohjeita

Lintumiehessä 3/79 julkaistiin havaintoilmoituslomakkeen täyttämistä koskeva kirjoitus, johon kannattaa tutustua.

Lomake on syytä täyttää *ensi tilassa* havainnon tekemisen jälkeen, kun lintu ja tapahtumat ovat vielä tuoreessa muistissa. Täyttämisen tulisi perustua maastossa tehtyyn huolelliseen kuvaukseen. Lomake toimitetaan *aluevastaavalle* mahdollisimman pian. Lomakkeiden tuli olla RK:lla viimeistään seuraavan vuoden toukokuussa, mutta ruuhkan välttämiseksi toimi heti. Jälkikäteen julkaistuina havainnot joutuvat irralleen yhteydestään, ja vievät sitä paitsi enemmän tilaa. Merkitse päivämäärätiedot täydellisinä ja muut-tavan linnun muuttosuunta.

Lähetä mahdolliset valokuvat aina lomakkeen mukana ja merkitse niihin kuvaajan nimi, kuvauspäivä ja -paikka. Ilmoita, saako RK arkistokäyttöön pitää kuvan tai kopioida sen. Parhaita kuvia julkaistaan kuvaajan luvalla.

Erillinen tiedonanto tulisi julkaista havainnoista, jotka koskevat 1–3 kertaa tavattuja lajeja tai rotuja. RK antaa pyydettäessä apuaan tiedonannon laatimisessa.

RK toivoo, että paikallislehdissä ei julkaistaisi mitään tarkastettaviin kuuluvia havaintoja, ennen kuin RK on käsitellyt ne. Mikäli välttämättä halutaan julkaista käsittelemättömiä tai hyväksymättömiä havaintoja tulisi aina selvästi ilmoittaa missä vaiheessa tarkastaminen on (myös mahdollisessa vieraskielisessä yhteenvedossa).

Tavattujen yksilöiden kokonaismäärä

Uutuutena tässä katsauksessa esiintyy lajin nimen jäljessä kolme lukua. Ne kertovat tavattujen yksilöiden kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta vuodesta 1975 vuoteen 1981 (havainnot RK:n hyväksymiä) ja kolmas esiteltävän vuoden 1982. Näiden lukujen summa on Suomessa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä.

Hyväksytyt havainnot vuodelta 1982

Kunnat, jotka mainitaan artikkelissa vähintään neljästi, on lyhennetty seuraavasti: Es=Espoo, Ha=Hanko, He=Helsinki, Ki=Kirkkonummi, Kk=Kokkola, Kp=Korppoo, Le=Lemland, Lm=Lumijoki, Lv=Luvia, Po=Pori, Po mlk=Porvoon mlk, Tu=Turku, Ut=Utsjoki, Vi=Violahti.

Mikäli linnun tarkka ikä on ollut tiedossa, se on merkitty EURING-järjestelmän mukaisesti: 1kv=samana kalenterivuonna, 2kv=edellisenä kalenterivuonna, +1kv=ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv=nuori, ei sukukypsä lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussa, ad=aikuinen, sukukypsä lintu lopullisessa (kesä- tai talvi-) puvussa, subad=esiaikuinen; monilla lajeilla, mm. isoilla petolinnuilla, voidaan puvun perusteella erottaa ikäluokka tai -luokkia nuoren ja aikuisen linnun väliltä, pull=emonsa hoidossa oleva tai pesäpoikanen.

Muut käytetyt lyhenteet: jp=juhlapukuinen, vp=vaihtopukuinen, Ä=laulava, r=rengastettiin, m=muuttava. Jos muuttavan linnun lento-suunta on ollut tiedossa, sitä on käytetty m-lyhenteen sijasta (N, NNE, NE jne). Mikäli yksilömäärää ei mainita, havainto koskee yhtä yksilöä.

Jääkuikka *Gavia adamsii*

19.–27.10. Lv, Säppi 1kv (MrH, MjH, TLI, PMu). 1.–4.12. Punkaharju, Enonselkä 1kv (Jorma ja Antti Marjokorpi, Olli-Pekka Piettiläinen). 11.–15.12. Kp, Jurmo 1kv (THi, MM ym).

Havaintoja juhlapukuisista linnuista ajalta 1.5.–15.6. ei tarkasteta. Loppuvuoden esiintymisen tavaomainen.

Myrskylintu *Fulmarus glacialis* (7,2,1)

28.–29.7. Ut, Leppälä, kuoli, säilytetään Turun Yliopiston kokoelmissa (Ari, Juha ja Viljo Valle).

Suomen havainnoista 6 on tehty Lapissa, rannikolta on 2 havaintoa, Helsingistä ja Oulusta. Useimmissa tapauksissa lintu on menehtynyt tai tavattu kuolleena.

Yöhaikara *Nycticorax nycticorax* (1,2,1)

28.7. Hämeenkyrö, Manni ilm. 2kv (HKs, Matti Pessa, Juhani Vartiainen).

Aikaisemmat havainnot ovat huhtikuun lopun ja kesäkuun alun väliseltä ajalta. Ruotsissa tavattu 9 kertaa, joista 3 syksyisiä nuoria lintuja (Walinder 1982).

Jalohaikara *Egretta alba* (4,9,2)

10.5. Pattijoki, Kotiranta (KK, Ilkka Ala-Vainio, PHa). 21.5. Ki, Saltfjärden (KoM, THi, JLS, ET).

Vuodesta 1979 alkaen tavattu vuosittain. Pääosa havainnoista on toukokuulta, syksyllä tavattu kerran.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus* (44,53,16)

2.5. Po, Kuumainen 2 (JPI, TLI, Markku Mäkinen). 8.5. Hailuoto, Huikku (JHn ym). 9.5. Liperi, Ahonkylä 2 (HR, Heikki Pönkkä). 15.–16.5. Kp, Jurmo (RB, Rolf Karlson). 16.5. Paimio, Paimionlahti (Markku Laurén). 27.9. Ha, Uddskatan SW (JAp, MLh, PN, PT). 12.–16.10. Po mlk, Åby 8 (AJu, Rauli Ranta, Risto Saranto ym). 17.10. Po mlk, Sondby 8 SW (AJu).

Kaksi viimeksi mainittua havaintoa koskevat samaa parvea, joka ilmeisesti nähtiin myös Kirkkonummella Porkkalassa 2 tuntia Sondbyn havainnon jälkeen muuttamassa SW (välimatka runsaat 80 km).

Tavanomainen esiintyminen vuoden 1981 ennätysellisen kevään jälkeen, jolloin tehtiin 10 havaintoa. Ylläolevat kokonaisyksilömäärät muutettuina havaintokerroiksi: 11,30,7.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

10.5. Lm 5 (JI, Raimo Heikkinen, AO). 15.5. Lm 7 (PHo ym). 16.5. Lm 5 (PHo ym). 2.9. Merikarvia, Lankosluoto, ammuttu merihanhenä, oli istutettu rengastettuna 8.7.1982 Norrbotteniin Ruotsiin (Teuvo Puska).

Tavanomaista vähemmän lintuja Lumijoella-Limingassa, onko pääjoukko jäänyt havaitsematta?

Lumihanhi *Anser caerulescens* (37,10,2)

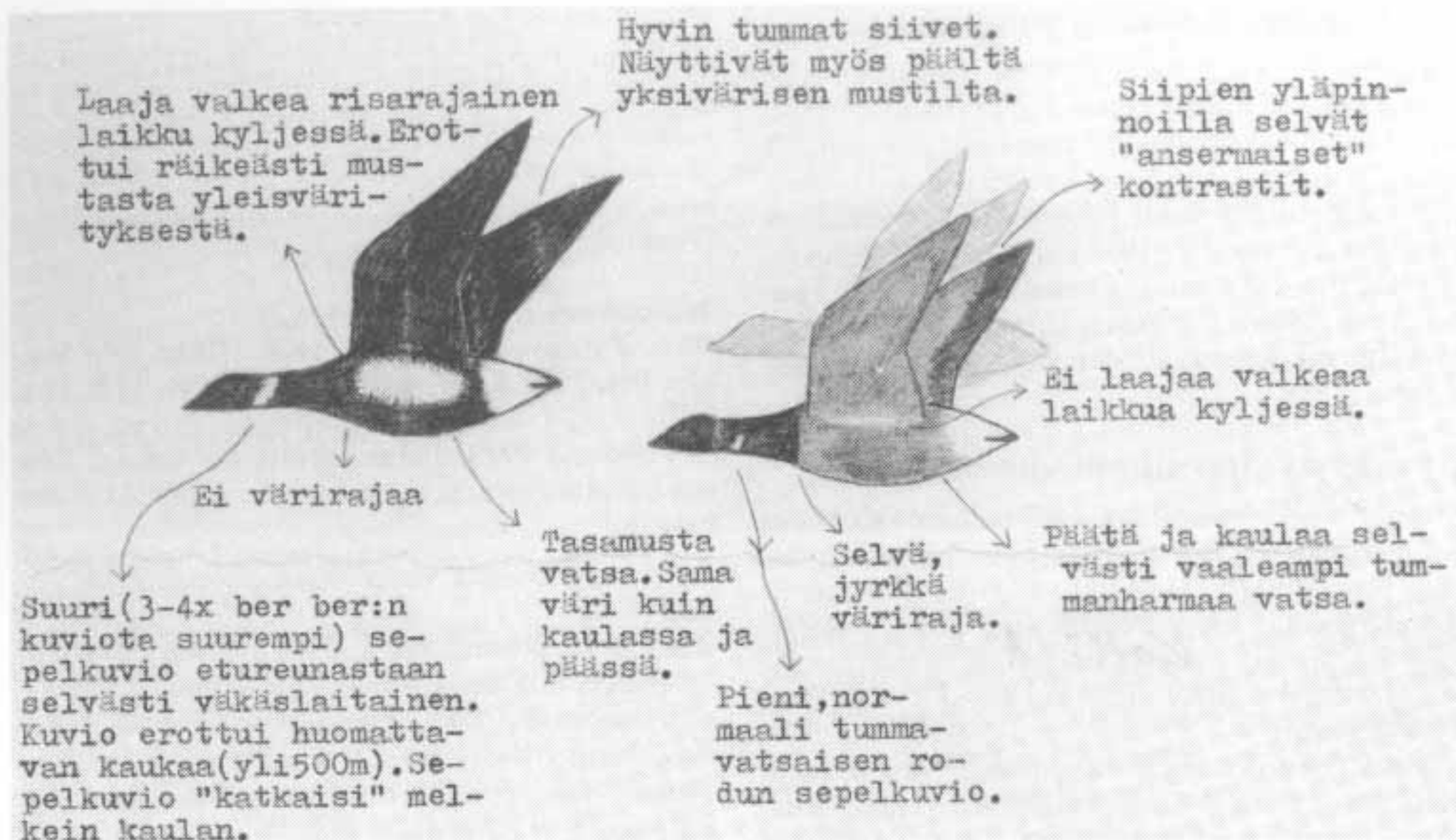
13.5. Ki, Porkkala 2 (Harry Lehto, HLe, SL, JN ym). 16.5.–31.7. Ki 2 pesi, 15.6. 5 pientä poikasta, VII lopussa 1 lentokykyinen juv (Timo Toivonen, Harri Puntti ym).

Havainnot koskevat oletettavasti samoja lintuja. Ensimmäinen peisimihavainto Suomessa. On kuitenkin luultavaa, että kysymyksessä ovat ihmisen jossain vaiheessa siirtämät linnut.

Sepelhanhi *Branta bernicla* (4,3,2)

21.5. Vehkalahti, Vepsu 2 ENE (PRn, Hannu Kettunen).

Linnut olivat valkovatsaisia "hrota-tyyppisiä". Ruotsissa on hyväksytty 19 havaintoa (Walinder 1982).

KUVA 1. Sepelhanhen *Branta bernicla* rotu *nigricans* 22.5.-82 Virolahdella. Petri Hottolan RK-ilmoituksesta.

Sepelhanhi *Branta bernicla* (0,0,1)

22.5. Vi, Hurppu NE sepelhanhiparvessa (PHo (ym)).

Linnussa todettiin *nigricans*-rodun tuntomerkit. Ensimmäinen havainto maassamme tästä rodusta, joka pesii Koillis-Siperiassa Taimyrltä itään sekä Alaskassa. Euroopasta on julkaistu vain muutamia havaintoja aiemmin, mm. 5 Englannista, viimeksi marraskuulta 1981 (Rogers 1982).

Punakaulahanhi *Branta ruficollis* (3,11,1)

23.5. Vehkalahti, Västari NE (MM).

Vuodesta 1975 alkaen on tavattu vuosittain (paitsi v. 1977). Gotlannissa laji on havaittu vuosittain vuodesta 1974 (Risberg 1982).

[Mandariinisorsa *Aix galericulata*]

9.5.-n. 5.6. Po, Kirjurinluoto jp ♂ (JLm ym). 20.5. Halsua, Alajoen mylly 2 jp ♂ (Erkki Takala, Seppo Liedes). 21.-22.8. Po, Ulasoori (JPI, AP).

Tämä kiinalainen laji pesii istutettuna Englannissa ja on yleinen puistolintuna.

Punapäänarsku *Netta rufina* (9,9,1)

11.4. Oulu, Tuira jp ♂ (JI, Juhani Valtanen).

Vuonna 1976 laji tavattiin kolmasti ja v. 1977 peräti neljästi.

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

15.1. Kp, Jurmo ♀ (MM, SC, JyH, Terhi Rytteri).

14.6. Le, Lågskär 2kv ♂ (Jussi Carlson ym).

24.10. Kk, Trullevi ♀-puk. (Matti Sykkö).

Muut kuin jp koiraat tarkastetaan. Tavallista vähemmän havaintoja tarkastettavista.

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10,2,1)

19.5. Siikajoki, Tauvo jp ♂ NE (Jouko Törnqvist, Juhani Hoviseppä, Kari Korhonen, AO).

Vuodelta 1981 on 2 havaintoa, näitä edeltävä on vuodelta 1963. Ilmeisesti kaikki Suomessa tavatut ovat olleet toukokuusia koiraita, joista pääosa on aikoinaan ammuttu. Ruotsissa tavattu 17 kertaa, viime aikoina lähes vuosittain (Walinder 1982).

Isohaarahaukka *Milvus milvus* (n. 8,4,1)

8.3. Tu, Urheilupuisto NE (PRs).

Edellinen havainto on vuodelta 1979. Lajin läheisin pesimäalue on Etelä-Ruotsissa, jossa pesii 70-80 paria (Risberg 1982).

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (18,62,12)

6.5. Outokumpu, Sätös ad ♂ m (MLv). 6.5.-

21.6. Mietoinen, Mynäjoen suisto - Askainen, Louhisaari 6.5. alkaen ad ♂, 8.5. alkaen 2 ad ♂,

8.5.-21.6. 2kv ♀, parin nähtiin kantavan pesänrakennusaineita, mutta pesintä epäonnistui (Kari Salonen, LK, TLd ym).

8.5. Ha, Täktom ad ♂ (Jouni Valkeeniemi, Heikki Parviainen, Hannu Virtanen).

15.5. Västanfjärd, Galgarby ad ♂ (MLa). 22.5. Vi, Vepsu ad ♂ NE (Erkki Mikkola ym).

22.5. Vi, Sydänkylä ad ♂ (MV, Matti Kitunen, Seppo Korpela). 29.5. Tu, Ruissalo ad ♂ (Tuukka Pahtamaa, Nina Ahonpää).

29.5.-17.7.

Ki, Saltfjärden ad ♂ ja 18.6.–16.7. ad ♀ ,hau-
donta käynnissä, mutta keskeytyi tuntematto-
masta syystä (Bo Ekstam, DF, Jukka Lahtinen,
KoM ym). 6.–7.6. Ki, Abramsby-Saltfjärden 2 kv
♀ (DF, JB, Björn Ehrnstén). 2.–4.9. Ha, Täk-
tom 1kv (HLe, SL, JN ym).

Virolahden havainnot 22.5. koskevat samaa
lintua. Havaintojen määrä vastaa viime vuosien
normaalia. Pesimähavaintojen määrät ovat 3,8,2
(jaksotettuina kuten lajin kohdalla). Lajin run-
sastuminen oli voimakasta 1970-luvulla, ja nyt
tilanne tuntuu vakiintuneen.

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33,9,3)

2.–4.9. Ha, Täktom 1kv (JV, HV ym). 4.9.
Dragsfjärd, Björkboda 1kv (Jarmo Laine). 7.9.
Kristiinankaupunki, Lapväärtti ad ♂ (Timo
Vanhatalo).

Vuonna 1981 lajia ei tavattu, mutta v. 1980
myös kolmasti, kaikki kuitenkin keväällä.
Havainnot lajista eivät näytä enentyneen, kun
otetaan huomioon määritysvalmiuden ja retkei-
lyn lisääntyminen.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (6,16,2)

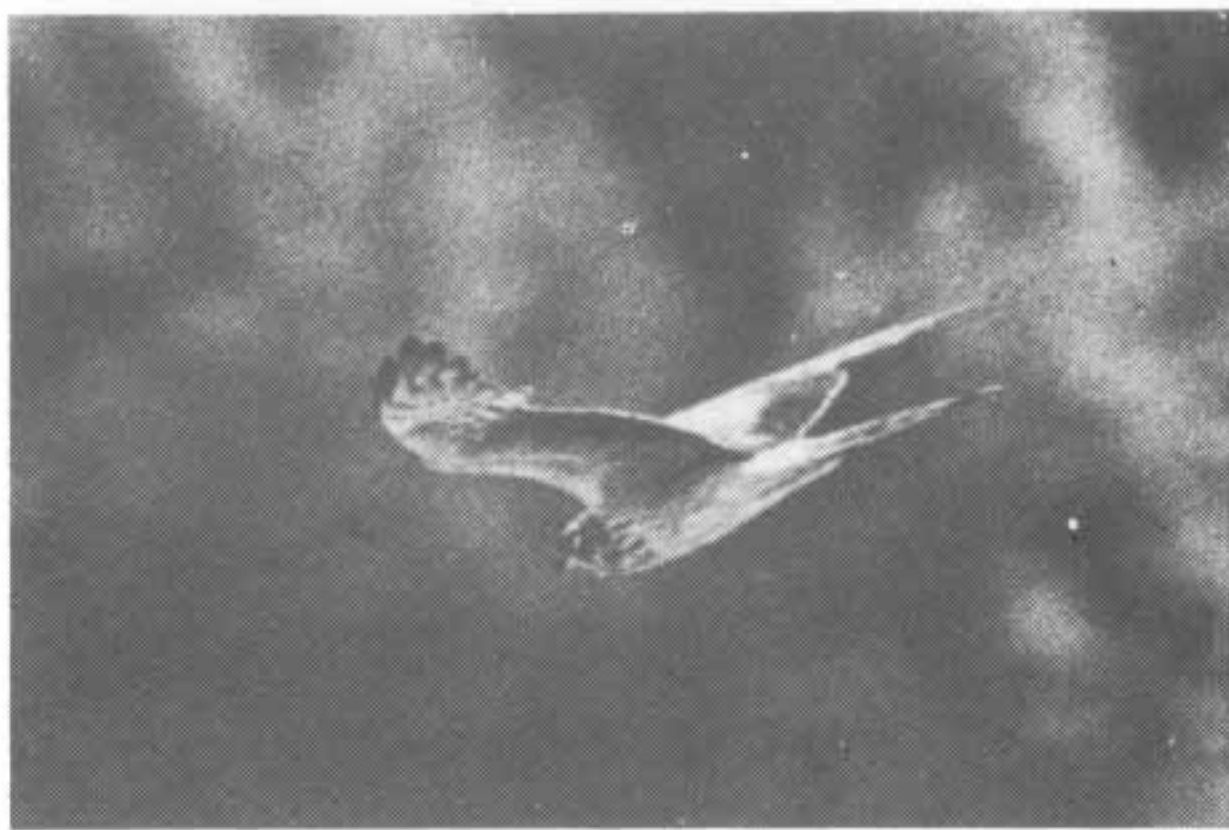
21.5. Siuntio, Pikkala subad/ad E klo 12.50 (Jör-
gen Palmgren). 21.5. Ki, Saltfjärden ad NE klo
13.09 (KoM, THi, JLS). 9.10. Ilomantsi, Saakka-
rinvaara subad/ad SW (Olli Puustinen, Esa Lavi-
kainen, HP).

Siuntion ja Kirkkonummen lintu on tulkittu
samaksi yksilöksi. Vuodesta 1976 alkaen on
tavattu vuosittain. Ruotsissa havaittu n. 50 kertaa
(Walinder 1982).

Kiljukotka *Aquila clanga* (?,47,2)

30.4. Värtsilä, Sääperi 2–3kv NNE (MLv, PH,
HR). 5.5. Joensuu, Kiviniemi subad/ad (MK,
HP).

Syksyllä 1982 täysin kateissa! Syksyllä 1981
tavattiin ennätykselliset 12 yks., kun vuosina
1975–80 syyslintujen määrä oli 2–5 yks.

KUVA 2. Niittysuohaukka *Circus pygargus*, 2kv
♀, 7.6.-82 Kirkkonummella. Arosuohaukan
vaalea kauluri puuttuu. Yksiväriset tummat kyy-
närsulat kuuluvat nuoruuspukuun. – Valok. Dick
Forsman.

Keisarikotka *Aquila heliaca* (0,0,1)

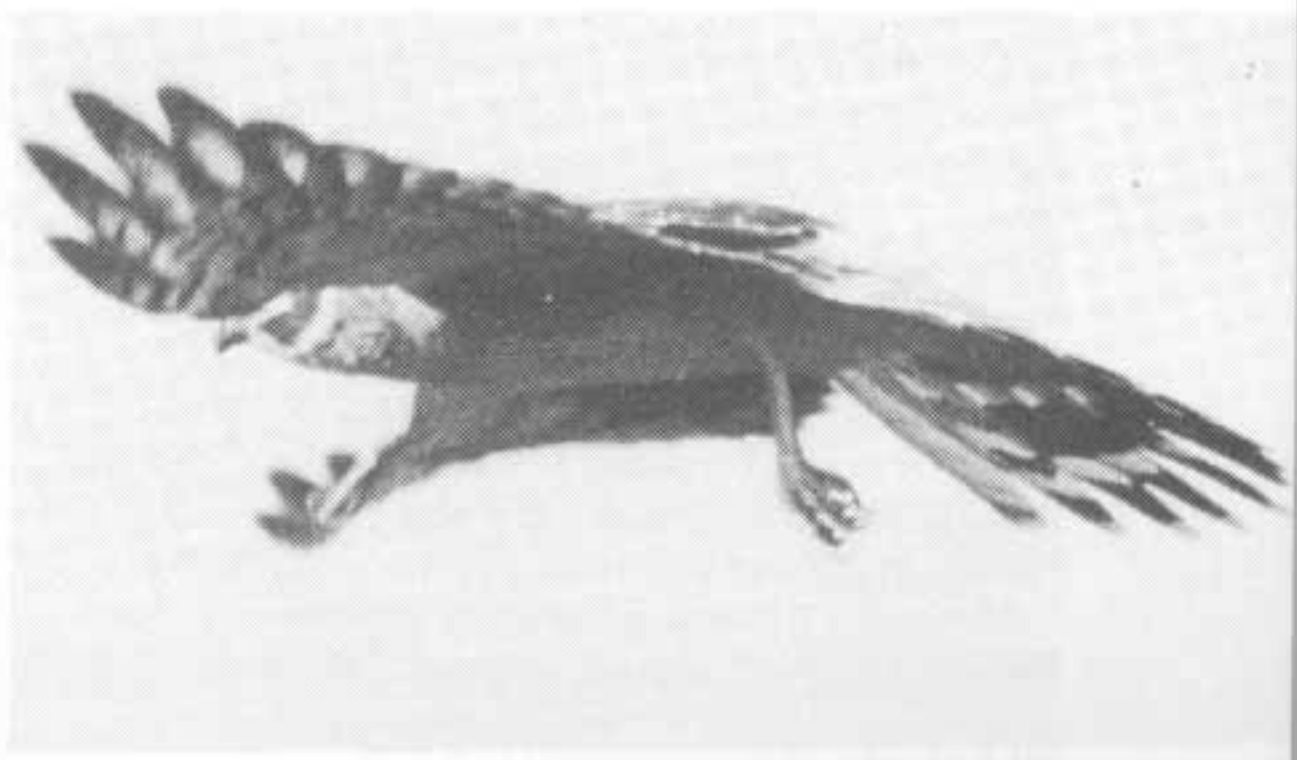
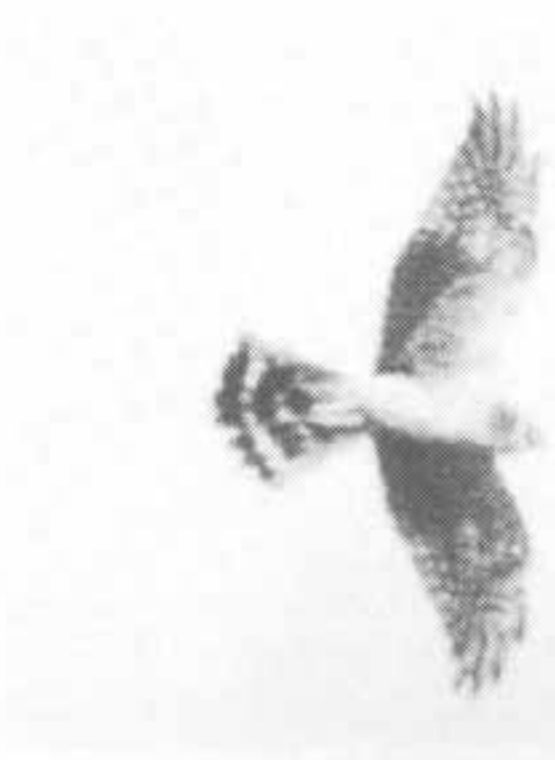
13.5. Es, Suomenoja 2–3kv NW klo 13.55 (PN,
MLh, Matti Nieminen PT). 13.5. Ki, Storkan-
skog 2–3 kv klo 16.40 (KoM, Kauri Mikkola).

16.5. Ki, Saltfjärden 2–3 kv (JV, IM, HV).
Havaintojen on tulkittu koskevan samaa yksilöä.

Ensimmäinen havainto maastamme. Lähim-
mät pesimäalueet ovat Etelä-Venäjällä ja Tšek-
koslovakiassa. Laji on tavattu harhailijana
monissa maissa, mm. kuudesti Ruotsissa (Walinder
1982).

Punajalkahaukka *Falco vespertinus* (?,(99),7)

8.5. Ki, Kylmälä 2kv ♂ (SV, Heikki Parkkonen,
Timo Reunala, Timo Vuolanto). 17.5. Mikkelin
mlk, Rantakylä ad ♂ (Harri Nurhonen). 19.5.
Orimattila, Ruha ♀ (Kari Reinikainen). 25.5.
Lv, Sahari ad ♂ (JPs). 19.6. Lapua, Alajoki ad ♀

KUVAT 3 ja 4. Arosuohaukka *Circus macrourus*, 1kv, Hangossa 4.9.-82. Selvärainen vaalea kauluri
on ratkaiseva tuntomerkki. – Valok. Jörgen Palmgren.

KUVA 5. Valkoperäsirri *Calidris fuscicollis* Vaasassa toukokuussa 1982. Tärkeimmät kuvassa näkyvät tuntomerkit ovat juovikkaat kurkku, rinta ja kupeet sekä valkeat pyrstön yläpeitinhöyhenet lähes kuovisirrin tapaan. – Valok. Juhani Hannila.

(Erkki Korpimäki, Mikko Hast). 5.8. Houtskari, Berghamn + 1kv ♂ NW (KVn). 30.8. Varkaus, Pitkälänniemi 1kv (HKt).

Tavallista niukempi esiintyminen. Sulkeissa oleva luku ilmoittaa hyväksytyjen määrän vuodesta 1975, mutta on huomioitava, että lajin ottamisesta tarkastettavaksi ilmoitettiin vasta keväällä 1977.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

11.10. Joutseno, Haukilahti (Harri Hasari). 16.10. Pyhäranta, Rihtniemi m (LK ym). 30.10. Parikkala, Kaukola juv (Jari Kontiokorpi, Pertti Hotta, Markku Paakkinen, Mikko Pöllänen).

Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkastetaan. Esiintyminen oli tavanomainen.

Pikkuhuitti *Porzana parva* (22,5,6)

6.5. Maaninka, Kinnulankatu ♀ nähtiin (Veli-Matti Väänänen). 11.5.–4.7. Parikkala, Siika-

lahti ♂ r (ES, Hannu Pöysä, Esko Veijalainen ym). 3.–6.6. Es, Bodom ♂ (LJL, Tom Ahlström, JB). 4.–11.6. Nuijamaa, Maijoonjärvi ♂ ja ♀ (ES, Jukka Pulli, Timo Pyyhtiä). 15.–17.8. Es, Suomenoja 1kv (HKs, MM ym).

Esiintymisessä on ollut selvä tauko, sillä edelliset hyväksytyt havainnot, 5 yks., ovat vuodelta 1976.

Avosetti *Recurvirostra avosetta* (16,44,5)

20.5. Lieksa, Rauhala (Keijo Nuutinen). 23.–24.5. Tu, Rauvolanlahti 2 (TLd, Mauno Sahla). Toukokuu Eurajoki, Susikari 2 (Seppo Keränen).

Vuodesta 1970 tavattu vuosittain, ensimmäinen havainto tehtiin v. 1960. Syyshavaintoja on 2, muut ovat huhti-kesäkuulta.

Mustajalkatylili *Charadrius alexandrinus* (19,9,1)

17.5. Po, Yteri (JPI, Mika Ala-Korpela, Pentti Kuusela).

Havaitti kahdesti kesä- ja kahdesti heinäkuussa, muut on tavattu toukokuussa. Kuudes havainto Porista.

Valkoperäsirri *Calidris fuscicollis* (0,1)

13.–18.5. Vaasa Vaskiluoto ja Öskatan (AK, Juha P. Saari, AV ym).

Ensimmäinen tavattiin Porissa 9.8.80. Pesii Pohjois-Amerikassa, tavataan Brittein saarilla vuosittain.

Alaskansirri *Calidris melanotos* (6,5,1)

22.5. Äetsä, Meskala (JM).

Havainnot jakaantuvat tasaisesti 30.4. ja 27.9. väliselle ajalle. Pesii Koillis-Aasiassa Taimyrltä itään ja Pohjois-Amerikassa.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis* (47,57,7)

4.5.–12.6. Vihti, Vanjärvi ♂ sekä 10.–14.5. ♀ (HLu ym) 6.5. Kajaani, Hannusranta (Jouni Ruuskanen, Urpo Haapalainen). 15.5. Oulu, Syväsatama (PN). 22.5. Värtsilä, Sääperi (MLv, JK). 22.6. Ki, Storkanskog (TLd, HKr, Jussi Lindström, JLu) 15.8. Po, Enäjärvi (JLm, Pertti Kalinainen, Jaakko Reponen, Tiina Virtanen).

Tavanomainen esiintyminen. Vuodesta 1957 tavattu vuosittain, sitä ennen 2 kertaa, v. 1913 ja 1955.

Rantakurvi *Xenus cinereus*

2.6. Äetsä, Meskala (JM). 4.6. Kotka, Hovinsaari (KL) 5.6. Lappeenranta, Tuosa (ES, Timo Jokela). 17.–19. ja 28.6. Lappeenranta, Tuosa (ES.). 10.–11.7. Vaasa, Vaskiluoto ja Öskatan + 1kv (TLu, EP, PHo ym). Heinäkuu Kemijärvi ad ja pull (Seppo Saari). 3.9. Lv, Säppi (HJ). Kokkolasta Tornioon ei ole tarkastettu. Vuodesta 1983 alkaen vain Raahen ja Tornion välisen rannikon havainnot jätetään tarkastamatta.

Kemijärven pesimishavainto on merkittävä,

sillä laji on aikaisemmin vain kerran pesinyt muualla kuin Perämeren rannikolla. (Joensuussa 1967).

Amerikanrantasipi *Actitis macularia* (0,0,1)

3.6. Ii, Ulkokrunni (Mikko Mönkkönen, Seppo Rytönen, Jan Storbacka, Esa Taskinen, Ilkka Vatanen).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Tätä pohjois-amerikkalaista lajia tavataan vuosittain Englannissa, missä se on kerran pesinytkin. Ruotsissa lajia ei ole tavattu.

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

20.7. Po, Yyteri ad S (JPI, TLI). **18.9.** Kontiolahdi, Onttola ad S-SW (Ari Parviainen, Veijo Turunen). **5.10.** Brändö ad S-SE (JaH). **7.-9.10.** Eno, Uimaharju Ikv (Arto Airaksinen, Olavi Saaristo, Pekka Virtanen).

Havainnot jakson 1.5.-15.6. ulkopuolelta tarkastetaan. Edellinen syyshavainto on vuodelta 1979. Syksyllä 1982 tavattiin Ruotsin ja Tanskan länsirannikolla poikkeuksellisen suuria määriä leveäpyrstökihiä.

Isokihu *Stercorarius skua* (2,4,2)

3.3. Kk, Trullögrund (Aulis Aho). **16.10.** Joutseno, Tiuruniemi (Jukka Jantunen, Sakari Kuparinen).

Tavattu nyt kolmena vuonna peräkkäin. Kaikki aikaisemmat havainnot ovat sijoittuneet huhti-elokuulle.

Tiiralokki *Larus sabini* (1,0,1)

29.5. Po, Yyteri ad (Kari ja Markku Rantala).

Myös ensimmäinen havainto, 13.10.1929, on Porista. Lajin lähimmät pesimäalueet ovat Grönlannissa, Huippuvuorilla ja Taimyrilla. Ruotsissa laji on tavattu 37 kertaa, yleensä syksyllä länsirannikolla länsimyrskyjen yhteydessä (Walinder 1982).

KUVA 6. Amerikanrantasipi *Actitis macularia* Iissä 3.6.-82. Juhlapukuinen lintu on helppo erottaa meikäläisestä sipistä alapuolen voimakkaiden täplien perusteella. – Valok. Seppo Rytönen.

Grönlanninlokki *Larus glaucoides* (1,0,2)

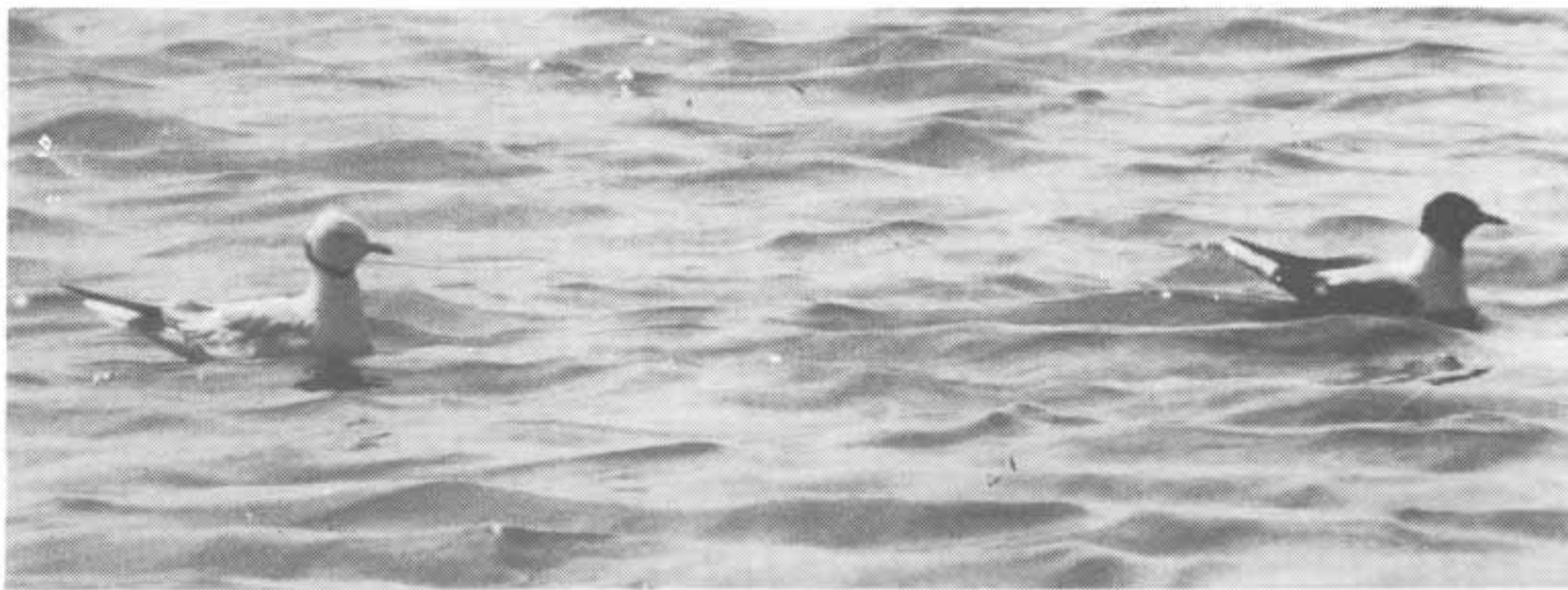
19.11.-9.12. Kotka, Hovinsaari 1-2kv (KL, RL ym). **27.-28.12.** Es, Laajalahti Ikv (THi, Pekka Routasuo, Lasse Wikblad ym).

Suoritetussa vanhojen havaintojen tarkastuksessa paristakymmenestä julkaistusta havainnosta vain yksi varmistui grönlanninlokiksi, nimittäin Helsingissä v. 1964 (tiedonanto tulossa). Laji pesii Grönlannissa ja Pohjois-Amerikan koillisimmissa osissa. Ruotsista on 12 havaintoa vuodesta 1975 (Walinder 1982).

Ruusulokki *Rhodostethia rosea* (1,0,1)

10.-11.7. Vaasa, Vaskiluoto ad (TLu, AV ym).

Ensimmäinen tavattiin Kajaanissa 15.6.1973, silloinkin ad. Pesii Taimyrilla ja Koillis-Siperias-

KUVA 7. Ruusulokki *Rhodostethia rosea* (ad) Vaasassa 10.7.-82. Oikealla ad pikkulokki *Larus minutus*. – Valok. Lasse J. Laine.

sa, satunnaispesintöjä myös Grönlannissa ja Kanadassa. Ruotsin ensimmäinen tavattiin v. 1981 (Walinder 1982).

Pikkukajava *Rissa tridactyla* (?,86,19)

2.4. Ha, Itäsatama 2kv (AL, Heikki Nurmi) **3.4.** Ha, Gloskär 2kv W (AL). **5.4.** Ut, Patoniva ad N (LII). **9.4.** He, Suomenlinna 2kv (PN, MLh, PT). **8.5.** Mietoinen, Mynälahti 2kv (JaH, Mika Grahn, Kari Savolainen). **9.5.** Ki, Porkkala 2kv E (JaH, Heikki Hirvonen). **20.5.** Po mlk, Kummelskär ad NW (TP, PMi, Jan Nordblad). **24.5.** Vi, Suur-Pisi 2kv (Tapio Tohmo, Aarno Liimatainen, Seppo Knuuttila, Anneli Vuoristo). **25.5.** Vehkalahti, Vepsu 2kv (PRn, HKr, Pekka Suhonen). **26.5.** Po mlk, Kummelskär 3 ad (TP ym). **3.6.** Ut, Ailigas 2kv (Reijo Kaartinen). **7.6.** Po mlk, Kummelskär ad NNE (PMi, Jarmo Luuri). **10.6.** Lahti, Asemantausta ad (Arto Puikkonen, Markus Einiö, Mika Selin). **11.6.** Ut, Kevojärvi ad (LII). **20.6.** Kalajoki, Letto ad löytyi kuolleena (JHn ym). **5.10.** Järvenpää 1kv auton tappama, oli rengastettu 5.7.1982 Vuoreijassa Norjassa. **26.10.** Ha, Uddskatan 1kv W (PN).

Ennätyksellisen runsas keväällä, 17 yks. Edellisinä keväinä tavattiin v. 1980 10 yks. ja v. 1981 11 yks.

Jääkyyhky *Alle alle* (n. 58,19,5)

4.11. Pernaja, Aspskär (KVt, Eeva-Kaisa Ahtiainen, Jarmo Pohjola). **7.11.** Mustasaari, Björköby (AK, Jukka Lehtimäki, Matti Maskulin). **19.11.** Lv, Kalliomaa saatiin verkosta, myöhemmin vapautettiin (Ilkka Lilja, Eero Westergård). **21.11.** Es, Torra Lövö (MM, Lauri ja Seppo Mikkola). **11.12.** Rauman mlk, Pask-Aikko pyydystettiin ja vapautettiin (Tapio Sarlund, Jarmo Rousku, Pekka Sarlund).

Kovat länsituulet lienevät tuoneet jääkyyhkyjä tavallista runsaammin. Luvian linnun löytäjä (EW) kertoi venettä kierrelleen 2–3 jääkyyhkyä verkkoon tarttuneen lisäksi. Tavattu vuosittain vuodesta 1974, useimmiten marraskuussa. V. 1975 tavattiin kolmasti ja vain keväällä.

Töyhtökiuru *Galerida cristata* (38,4,1)

4.6. Raahe, rautatieasema (PHa).

Kuopiossa oleskeli töyhtökiuru 22.12.1981 – III 1982 (ks. edell. katsausta).

Ruostepääsky *Hirundo daurica* (0,3,2)

8.5. Ki, Porkkala S (Matti Ryynänen, Kari Lahtela, Martti Nissinen). **30.5.** Ki, Jorvas (Ilkka Siissalo).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1976, 1978, ja 1980. Ruotsissa tavattu vuodesta 1975 lähtien vuosittain (paitsi 1977) (Walinder 1982).

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae* (?,34,3)

20.9. Ha, Gäsörsudden (JHp, Juha Saari) **3.–5.10.** Ki, Hepar (Markku Heinonen, Kalevi Hiironniemi, Tuula Tiainen ym). **17.10.** Oulu, Oritkari (KK).

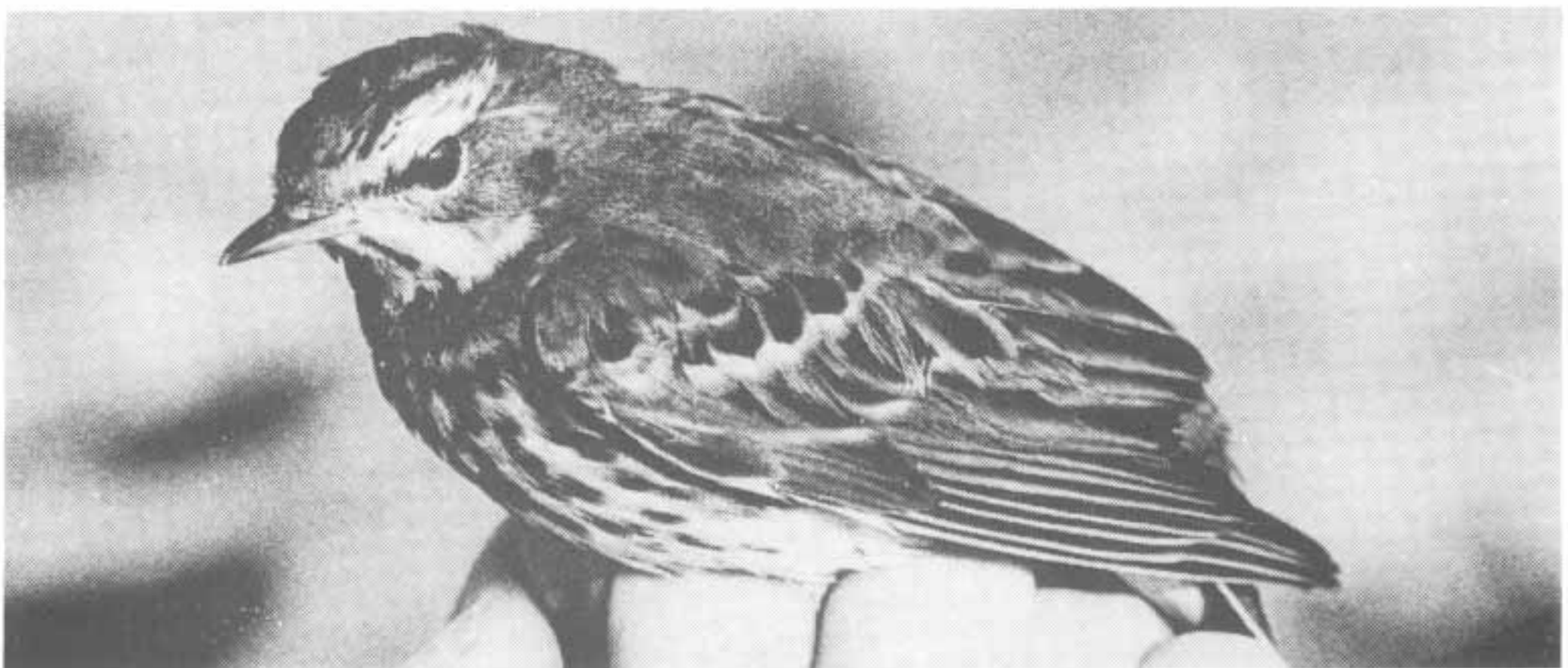
Melko tavanomainen esiintyminen: vuosien 1975–81 keskiarvo 5 yks./vuosi.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (57,35,5)

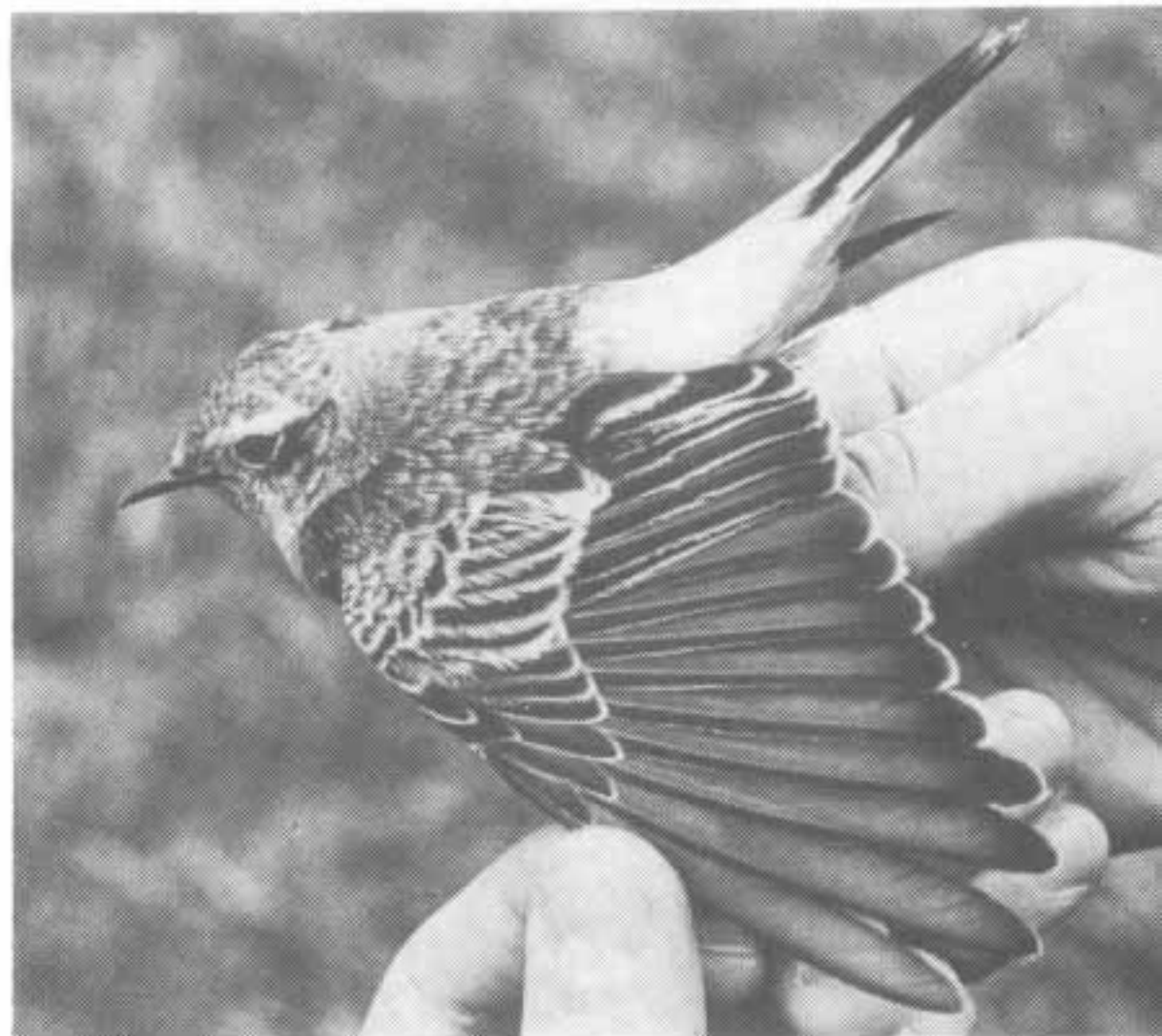
15.5. He, Viikki (Ilkka Kuvaja, Timo Aivila, Ari Kamunen). **28.5.** Le, Lågskär (SK, HJ, AM, HM). **30.5.** Kotka, Hovinsaari (KL, Ari Eerola, RL). **6.7.** Raisio, Kukonpää ♂ (JaH). **24.–25.7.** Tu, Pansio ♂ (JaH, JLu).

Havaintojen määrä tavanomainen. Turussa laji pesi 1978–81.

Intiankirvinen *Anthus hodgsoni* (0,3,1)

KUVA 8. Intiankirvinen *Anthus hodgsoni* 20.9.-82 Tankarin lintuasemalla. Tunnusmerkillistä on rinnan voimakas ja selän olematon viirutus (nimirodulla selän viirutus on voimakasta) sekä pään kuviot: lyhyt leveä valkea silmäkulmajuova, jota rajoittaa yläpuolelta musta juova, ja musta täplä korvan seudussa. – Valok. Terho Harju.

KUVAT 9 ja 10. Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*, 1kv ♂, Hangossa 15.10.-82. Tumman harmaanruskea yläpuoli, tumma pään sivussa, leuassa ja kurkussa sekä mustat siiven alapeitinhöyhenet erottavat helposti kivitaskusta, mutta erot rusotaskuun piilevät päälleen ja selän höyhenten tyvien väreissä (mitkä kulumisen seurauksena tulevat näkyviin juhlapuvuksi). – Valok. Karno Mikkola.

20.9. Kk, Tankar 1kv r (THa, AJa). Linnussa todettiin *yunnanensis*-rodun tuntomerkit.

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1978 ja 1980 (2 yks.), molemmat syyshavaintoja Säpistä. Ruotsissa lajia ei ole tavattu.

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (10,8,1)

5.–11.7. Es, Suomenoja +1kv ♂ (JyH, MM, SC ym).

Ensimmäinen keskikesän havainto Suomesta.

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea* (25,49,12)

9.4.–5.9. Karkkila 3 ♂ 2 ♀, ilm. vain 1 pesivä pari, sai 6 pull (HLu ym). **31.5.** Ki, Porkkala ♂ S (KoM ym). **4.6.** Ha, Tvärminne (Yrjö Salmela). **21.–25.6.** Rovaniemen mlk, Auttiköngäs pari sai 6 pull (Bertil Blomqvist, Peter Åbacka, Jorma Halonen ym). **4.7.** ad ♂ (Mikko Karkia, Vesa Nivala, Pekka Punnonen). **30.6.** Puolanka, Hepoköngäs ad (Ilmari Mäkisalo). **5.10.** Ki, Porkkala SSW (Matti Tennilä, Ari Lavinto). **6.11.** Juupajoki, Korkeakoski (Martti Purma, Matti Seppä).

Pesinyt Karkkilassa vuodesta 1976 (paitsi 1979), muualla aikaisemmin kolmasti, 1967, 1972 ja 1975.

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

26.5.–n. 4.7. Juuka, Halivaara 2kv ♂ (MK, JK ym).

Havainnot pesimäalueen ulkopuolelta on tarkastettu. Vuodesta 1983 tarkastetaan kaikki havainnot lajista.

Mustapäätasku *Saxicola torquata* (30,48,4)

22.–26.3. Tu, Pansio ♀ r rotu *rubicola/hibernans* (Jukka Kivelä ym). **16.5.** Vantaa, Jokiniemi ♂ *maura* (HKu). **19.5.** Mikkelin mlk, Tuukkala ♂ (TLa). **3.6.–4.7.** Pyhäselkä, Reijola ♂ *maura* (Jouni ja Ritva Pursiainen).

Turun havainto yksilöstä, jossa oli todettavissa eurooppalaisen roturyhmän tuntomerkit, on ensimmäinen Suomessa. Pääosa havainnoista koskee itäisen *maura*-rodun yksilöitä. Aikaisemmin on käytetty nimitystä *maura/stejnegeri* itäisen roturyhmän linnuista. Nytemmin on todettu, että mainittuja rotuja ei voida erottaa toisistaan, ja tästä syystä käytetään vain nimeä *maura* (Lars Svensson, painossa).

Vuosittainen vaihtelu voi olla yllättävän suurta. Laji tavattiin nyt vain keväällä (kuten v. 1976), kun taas v. 1980 tavattiin vain syksyllä, tuolloin ennätykselliset 11 yks. Laji oli tavattu ennen vuotta 1966 kahdesti, sen jälkeen vuosittain!

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka* (0,1,1)

14.–16.10. Ha, Täktom 1kv ♂ (HKu, Jarmo Kohonen, TLa, LJJ ym).

Laji tavattiin ensi kerran vain vuotta aikaisemmin.

Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola* (0,2,1)

25.7. Es, Laajalahti +1kv ♂ r (Pekka Puhjo, Inkeri Larmo, Alf Roberts).

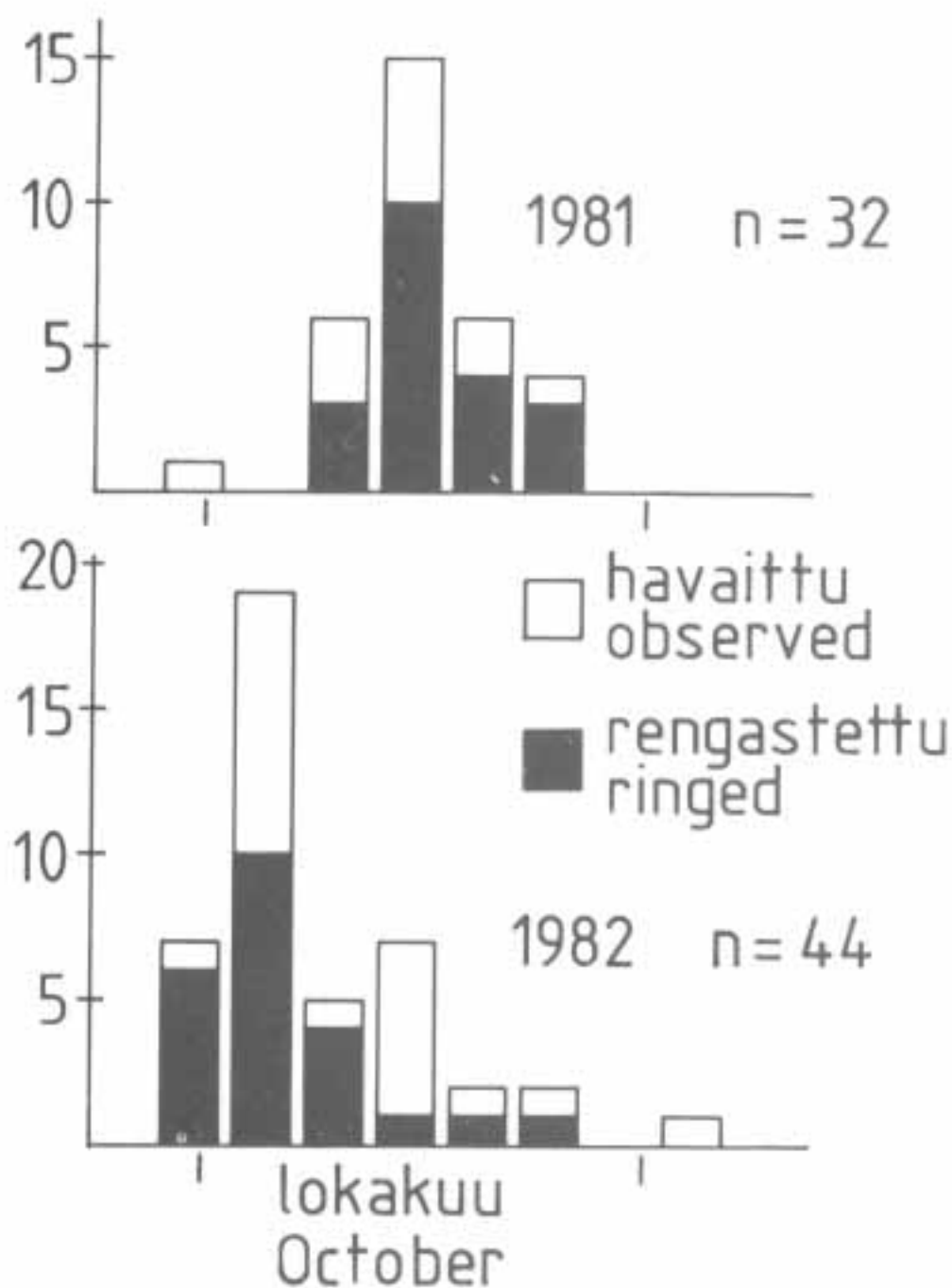
Laji on nyt tavattu kolmena vuonna peräkkäin!

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* (2,2,1)
26.5. Le, Lågskär ♂ (HJ, SK, AM, HM).

Kaikki Suomen havainnot on tehty 19.–30.5. välisenä aikana Ruotsista on 9 havaintoa, joista peräti 4 vuodelta 1981, syyskavaintoja on 2 (Waller 1982).

Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus* (26, 69,43)

2.–3.10. Eckerö, Signilskär (DF ym). **3.10.** He, Santahamina (Hannu Sarvanne ym). **3.10.** Es, Rönbusken (Aki Arkiomaa). **5.10.** Pernaja, Aspskär (KVt ym). **5.10.** Kp, Jurmo (RB ym). **6.10.** Le, Lågskär (AT). **6.10.** Eckerö, Signilskär 2 (DF ym). **6.10.** Kk, Tankar (HT). **7.10.** Le, Lågskär (SK). **12.10.** Ki, Rönnskär (Pekka Ikonen). **13.10.** He, Tähtitorninmäki (JLs). **13.–15.10.** He, Kaisaniemi (JLs ym). **13.10.** Le, Lågskär (JV). **14.10.** Ha, Uddskatan (Matti Lammin-Soila ym). **16.10.** Lohtaja, Ohtakari (JHn ym). **17.10.** Lv, Säppi (HKr ym). **22.–23.10.** Joensuu, Sulkuniemi A (Juha Miettinen ym). **25.10.** Po mlk, Pellinki (AJu). **14.11.** Es, Kivenlahti (KVn).

KUVA 11. Hippiäisuunilintujen *Phylloscopus proregulus* määrät syksyina 1981 ja 1982 5 vrk:n jaksoissa.

Records of Pallas's Leaf-warbler in Finland in 1981 and 1982, in 5-day periods.

KUVA 12. Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus* Signilskärin lintuasemalla. – Valok. Dick Forsman.

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. 29.9.–25.10. rengastettiin lintuasemilla 22 yks., lisäksi Joensuussa 1 yks. Tavattujen määrä, 43 yks., ylittää selvästi edellisvuotisen ennätyksen, joka oli 32. (V. 1981 Ruotsissa 15, Englannissa 30, molemmat ennätyksiä). Alustavien tietojen mukaan Ruotsissa tavattiin suunnilleen sama määrä kuin Suomessa (Hirschfeld 1982), Englannissa kolminkertainen määrä vuoteen 1981 verrattuna, satakunta (Hume & Allsopp 1983).

Kirjosipiisuunilintu *Phylloscopus inornatus* (41, 61,10)

13.9. Siikajoki, Tauvo (Matti Tynjälä). **3.10.** Ha, Uddskatan (Ilkka Lehtinen, PN, PT). **5.–6.10.** Kk, Tankar (HH, HT). **6.10.** Le, Lågskär (JV, SK, AT, ET). **25.10.** Vantaa, Viertola (Antti Pouttu).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. 19.9.–10.10. rengastettiin lintuasemilla Rönnskärillä, Jurmossa, Lågskärillä ja Tankarissa (2) yht. 5 yks. Ennätysellisen vuoden 1981 jälkeen tavantomaisempi vuosi, näin myös Ruotsissa ja Englannissa.

Schwarzinuunilintu *Phylloscopus schwarzi* (1,3,3)

30.9. Le, Lågskär 1kv r (AT ym). 5.10. Le, Lågskär 1 kv r (AT ym). 5.-17.10. Kk, Tankar 1kv r (HT ym).

Alustavien tietojen mukaan ennätysmäärä tavattiin myös Ruotsissa, 3 yks. (Hirschfeld 1982), ja Englannissa, missä tavattiin peräti 14 aikaisemman kokonaismäärän oltua 30 yks. (Hume & Allsopp 1983).

Tiltaltti *Phylloscopus collybita* (0,10,2)

6.10. Lv, Säppi r (MrH, MjH, HJ, PMu) 5.10. K.k, Tankar 1kv r (HH, Christer Nyman, HT).

Linnuissa todettiin *tristis*-rodun tunnuspiirteet. Hyväksyttävään määritykseen tarvitaan tarkka kuvaus linnusta kädessä.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

24.5. Kp, Jurmo ♀ r (TM, OK).

Havaintoja ad koiraista ei ole tarkastettu. Vuodesta 1983 tarkastetaan kaikki havainnot lajista. Jurmossa ja Lågskärillä rengastettiin 2kv koiras.

Viitatiainen *Parus palustris* (n. 5,0,1)

16.1. Lappeenranta, Hanhijärvi (MV).

Viitatiainen pesii yleisenä paikkalintuna Ruotsissa Ahvenanmaan korkeudelle ja Suomenlahden eteläpuolella. Maamme kaakkoispuolelta se puuttuu, mikä yhdessä sen kanssa, että laji on haluton meren ylitykseen, selittää sen harvinaisuuden Suomessa.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor* (28,15,3)

11.5. Kuhmo, Lentiira ♂ (Alpo Koukila). 25.5. Kp, Jurmo (TM, OK, JLn). 7.7. Ikaalinen, Vatula (HKs, EP, Jukka Pessa).

Kahtena edellisenä vuonna tavattiin kumpanakin neljästi.

Valko-otsalepinkäinen *Lanius nubicus* (0,0,1)

23.10. Le, Lågskär 1kv r, löytyi seuraavana päivänä kuolleena, täytettynä Helsingin Yliopiston kokoelmissa (KoM, Markku Ojala, AT, Pertti Uusivuori).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Laji pesii Balkanilla ja Vähästä-Aasiasta Iraniin. Euroopassa pesimäalueensa ulkopuolella se on aikaisemmin tavattu vain kahdesti, keväällä Espanjassa ja Englannissa.

KUVA 13. Valko-otsalepinkäinen *Lanius nubicus*, 1kv, Lågskärin lintuasemalla 23.10.-82. Nuoren linnun puku on vaatimattoman värinen. Mustavalkoinen kuva ei kuitenkaan kerro, että kupeet olivat jo saaneet vanhan linnun vaaleaan kellanoranssin värin. – Valok. Karno Mikkola.

Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala* (0,1, 1)

29.5. Ha, Täktom ♂ (RB ym).

Aikaisemmin tavattu elokuussa 1980. Ruotsista on 6 havaintoa.

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

30.9.–3.10. Lv, Säppi 1kv r (HJ, JPI ym). 30.9.–

17.10. Tu, Pansio 1kv r (Vesa Multala ym). 3.–

5.10. Eckerö, Signilskär 1kv r (DF ym). 11.10.

Po, Leveäkari (TLI).

Havaintoja pesimäpaikoilta (vakinaisilta) ei tarkasteta. Tavanomainen esiintyminen.

Kultasirkku *Emberiza aureola*

23.6. Oravainen ♂ (Allan Stenmark, Christer Smeds, Leif Öling).

Havaintoja pesimäpaikoilta (vakinaisilta) ei tarkasteta.

Harmaasirkku *Miliaria calandra* (23,22,1)

26.6. Rautjärvi, Lauhalampi ♂ (Timo, Aarni, Erkki ja Sami Repo).

Viime vuosina laji on yleensä nähty useammin, parhaita vuosia ovat olleet 1978 ja 1981: kumpainakin vuonna laji tavattiin neljästi.

[Sateenkaarikardinaali *Passerina ciris*]

30.5.–2.6. Le, Lågskär ♂ r (SK, HJ, AM, HM).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Tästä pohjois-amerikkalaisesta peippolinnusta ei ole luonnonvaraiseen esiintymiseen viittaavia havaintoja Euroopasta. Englannista on havaintoja 6 linnusta, joita kaikkia pidetään karkulaisina (Rogers 1982), kuten myös Ruotsissa tavattua yksilöä (Svensson 1978).

Havaintoja aikaisemmilta vuosilta

Amerikanjääkuikka *Gavia immer* (2,5,0)

25.10.80 Kk, merialue vp ad, kalastajien verkkoon jäänyt, Oulun Yliopiston kokoelmissa (Esa Borén).

Viides havainto Suomesta.

Jääkuikka *Gavia adamsii*

XII 1965 Joensuu, "Herrasen pellot" 1kv löydetty kuolleena, Joensuun Korkeakoulun kokoelmissa (PHo).

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*

25.4.81 Vi, Vilkkiläntura (HKt, Jorma Holopainen, Raimo Lindholm). 10.5.81 Utajärvi, Särkijärvi 2 (Esko Männikkö).

Mainitulta vuodelta on aikaisemmin julkaistu 9 havaintoa – vuosi oli ennätysellinen.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

29.6.76 Inari 2 ad 3 pull (Veijo Vänskä). 9.5.81 Lu (Heikki Pakkala). 13.5.81 Lu 60+10 (AO).

KUVA 14. Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala*, ♂, Hangossa 29.5.-82. – Valok. Lasse J. Laine.

15.5.81 Lu 2 (AO, Seppo Eskonen). 17.5.81 Lu 6+1 (AO, Ilari Kaarto, Tommi Turpeenniemi).

Vuoden 1976 havainto on ainoa varma pesimistieto 1970–80-luvuilta. Vuodelta 1981 on edellisessä katsauksessa julkaistu n. 58 yks. Kokonaismäärän arvioiminen on hyvin vaikeaa: vähintään 70 yks. havaittiin, mutta todellinen määrä lienee huomattavasti suurempi.

Sepelhanhi *Branta bernicla*

25.5.81 Vi, Siikasaari ENE (PRs).

Hyväksytty "hrota-tyyppisenä". Aikaisemmin on julkaistu havainto 25.5.81 Virolahden Vähäharvajanniemestä. Ylläoleva on tulkittavissa samaksi linnuksi, sillä välimatka oli n. 10 km ja aikaero 17 min.

Punakaulahanhi *Branta ruficollis*

28.5.80 Pernaja, Hamnskär ENE (TLd, Pirkka Väyrynen ym).

10. havainto Suomesta.

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

6.1.81 Kp, Jurmo ad ♀ (PRs, HKs, JPs).

Jurmossa on aikaisemmin julkaistu havainto ♀ 12.–13.1.81.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

9.5.81 Taivassalo, Kolkanaukko ad ♂ (Olli Tenovuo, JaH, HV ym).

Kiljukotka *Aquila clanga*

VIII–IX 1974 Tammisaari 1 kv ammuttu, siivet ja pyrstö Helsingin Yliopiston kokoelmissa.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

1.7.76 Yli-Ii, Naurua ad ♂ (Seppo Huttunen, Eero Kokko). 14.5.77 Saarijärvi, Rahkola ad ♂

(Eero Eerola). 27.–31.5.77 Po mlk, Stensböle ad ♀ (Tapani Korkolainen ym). 23.9.79 Hämeenkyrö, Manni ad ♂ (PRs). 17.5.81 Mikkelin mlk, Rantakylä ad ♂ (Harri Nurhonen). 19.–21.6.81 Tornio, Raumo ♂ (Juha Ylimaunu, Seppo Sankila).

Kevään 1981 poikkeuksellisen suuri määrä nousi nyt 17:ään.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

19.9.81 Lv, Säppi m (IM, Pekka Komi, HV).

Heinäkurppa *Gallinago media*

Pesimishavainto Rautalammita 18.–19.7.76 (1 ad 3 pull) on uusintatarkastuksessa todettu riittämättömin perustein hyväksytyksi.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*

Pernajassa 24.6.78 rengastettua poikasta (Lintumies 14:156) ei ole riittävällä varmuudella määritetty. Näin ollen aikaisemmin varmaksi ilmoitettua pesintää on pidettävä ainoastaan todennäköisenä (paikalla oli hätäilevä pari).

Pikkukajava *Rissa tridactylla*

10.5.76 Le, Lågskär 2kv (Paul Segersvärd). 1.5.81 Eno, Uimaharju 2kv (Olavi Saaristo, Reijo Eerola ym).

Jääkyhky *Alle alle*

XI lopulla 1980 Lieksa, Pielinen, verkosta, Joensuun Korkeakeulun kokoelmissa (Jukka Heikkinen).

Kafferitervapääsky *Apus caffer* (1,0,0)

18.11.68 Kestilä Järvikylä ♂ löytyi kohmettuneena, menehtyi myöhemmin, Oulun Yliopiston kokelmissa (löytäjä Ilkka Mustonen, ilmoitti Mikko Ojanen).

Lajin varsinainen levinneisyysalue on Keski- ja Etelä-Afrikka, mutta 1960-luvulla eteläisimmistä Espanjasta löydettiin muutamien parien kolonia, ja vähän myöhemmin Marokosta. Tietävästi lajia ei ole aikaisemmin tavattu muualta Euroopasta. Tiedonannossa Lintumiehessä 1/83 on väärä suomenkielinen lajinimi.

Mehiläissyöjä *Merops apiaster* (15,5,0)

28.–30.7.81 Piikkiö, Runko ad (Jorma Kirjonen).

Töyhtökiuru *Galerida cristata*

28.–31.5.25 Tampere, Ratina (Yrjö H. Aatinen).

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos* (1,5,0)

20.–24.5.81 Siikajoki, Tauvo Å r (Heikki Pakkala, Martin Helin, PHo ym).

Myös v. 1979 tavattiin Tauvossa, ja v. 1976 Hailuodossa.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*

27.8.67 Björköby, Valassaaret r (Jaakko Finne, Staffan Storteir).

Sepelrastas *Turdus torquatus*

14.–27.7.80 Kp, Brunskär ♂ ja ♀, ilmeisesti pesivä pari, sillä veivät säännöllisesti ruokaa samaan suuntaan (Ingmar Österblom, E. Routamo ym.).

Lajista ei ole pesimähavaintoja Suomesta Lapin läänin eteläpuolelta. Ruotsissa laji on tunturialueiden lisäksi aikaisemmin pesinyt säännöllisesti länsirannikolla, mistä viimeinen pesintä on vuodelta 1966 (SOF 1978).

Tiltalti *Phylloscopus collybita*

4.10.78 Kp, Jurmo r (OK). 9.10.79 Raippaluoto, Norrskär r (KoM, SV). 14.10.80 Kustaavi, Isokari r (Tapani Numminen, Matti Eloranta).

Linnuissa todettiin *tristis*-rodun tunnuspiirteet. Vuodelta 1978 on kaikkiaan 5 havaintoa.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

20.5.81 Ki, Rönnskär 2kv ♂ r (AM ym).

Kultasirkku *Emberiza aureola*

12.6.76 Ylöjärvi, Keijärvi ♂ (Kari O. Pirhonen).

Havainnoijat

Kun havainnoijan nimi esiintyy vähintään kahdesti, se on lyhennetty. Yleensä kaikkien havainnoijien nimet on mainittu, ei kuitenkaan neljää enempää. Ilmoituksen tekijän nimi on ensimmäisenä.

JB-Jan-Erik Bruun, RB-Rurik Baarman, SC-Sampsä Cairenius, DF-Dick Forsman, HH-Harri Hongell, JHn-Juhani Hannila, JHp-Jukka Haapala, JaH-Jari Helstola, JyH-Jyri Heino, MjH-Maija Hario, MrH-Martti Hario, PHa-Paavo Hartikka, PHo-Petri Hottola, THa-Terho Harju, THi-Timo Hietanen, JI-Jukka Ihanus, LII-Lasse Iso-Iivari, AJa-Aarne Jaakkola, AJu-Arto Juonen, HJ-Hannu Jännes, AK-Arto Keskinen, HKr-Hannu Kormano, HKs-Hannu Koskinen, HKT-Heikki Kotilainen, HKu-Henrik Kunttu, JK-Jukka Kinnunen, KK-Kyösti Karjalahti, LK-Leo Karlson, MK-Matti Kapanen, OK-Osmo Kivivuori, SK-Sakari Kauppinen, AL-Ari Linna, HLe-Henry Lehto, HLu-Heikki Luoto, JLM-Janne Lampolahti, JLn-Jarmo Laine, JLS-Jyrki Lausamo, JLu-Jouko Lundén, KL-Klaus Laine, LJL-Lasse J. Laine, MLa-Markku Laurén, MLh-Matti Lehti, MLv-Mauri Leivo, RL-Riku Lehtinen, SL-Soili Leveelahti, TLa-Timo Lahti, TLD-Tom Lindroos, TLI-Tapani Lilja, TLu-Tuomas Lukkarinen, AM-Antti Mikala, HM-Harri Muukkonen, IM-Ilpo Mutikainen, JM-Jouko Metsälä, KoM-Karno Mikkola, MM-Markku Mikkola, PMi-Petteri Mikkola, PMu-Pertti Muuronen, TM-Tapani Missonen, JN-Jukka Nurmi,

PN-Pekka J. Nikander, AO-Arvo Ohtonen, AP-Ari Pitkälä, EP-Esko Pasanen, HP-Harto Päivinen, JPI-Jari Peltomäki, JPS-Jorma Pessa, TP-Timo Pettay, HR-Hannu Räsänen, PRn-Pekka Rintamäki, PRs-Petri Rissanen, ES-Esa Sojamo, AT-Antero Topp, ET-Erkki Topp, HT-Hannu Tikkanen, PT-Pekka Toiminen, AV-Ari Veijalainen, HV-Hannu Velmala, JV-Juha Varrela, KVn-Kim Vinari, KVi-Kaj Viitasalo, MV-Matti Vanhapelto, SV-Seppo Vuolanto.

Kiitokset

Helsingin Yliopiston Eläinmuseon Rengastustoimisto toimitti jälleen käyttööni listauksen RK-lajeja koskevista rengastuksista. Kiitän tästä jo vuosia jatkuneesta yhteistyöstä. Kiitän myös RKin jäseniä ja muita, jotka ovat tehneet korjausesityksiä käsikirjoitukseen. Jörgen Palmgren piirsi käppyrän puhtaaksi, kiitos.

Summary: Report on rare birds in Finland in 1982

This paper lists 190 records of 62 species or subspecies of rare birds observed in Finland during 1982, so far accepted by the Finnish Rarities Committee. Additionally, a few records from 1981 and earlier are included.

The first Finnish records of *Aquila heliaca*, *Actitis macularia* and *Lanius nubicus* were made. The first record of *Branta bernicla* showing characters of the race *nigricans* was made, and that of *Saxicola torquata* showing characters of the race-group *rubicola/hibernans*. The first Finnish record of *Apus caffer* was made in 1968.

Larus sabini, *L. glaucoides*, *Rhodostethia*

rosea, *Calidris fuscicollis*, *Oenanthe pleschanka* and *Emberiza melanocephala* were recorded for the 2nd time. First breeding record of *Anser caerulescens* was made, but probably the birds were of captive origin.

So far the highest numbers of *Porzana parva*, *Rissa tridactyla* in spring, *Phylloscopus proregulus* and *Ph. schwarzi* in autumn, were noted.

The three numbers in brackets after each species' name refer respectively to the totals of specimens in Finland (1) to the end of 1974, (2) for the period since the formation of the Rarities Committee in 1975, but excluding (3) the current year.

Kirjallisuus

- Hirschfeld, E. 1982: Aktuella observationer. — Vår Fågelvärld 41:417—421.
Hume, R.A. & Allsopp, K. 1983: Recent reports. — British Birds 76:44—54.
Rogers, M.J. (ym) 1982: Report on rare birds in Great Britain in 1981. — British Birds 75:482—533.
Walinder, G. 1982: Sällsynta fåglar i Sverige 1981 — rapport från SOF:s raritetskommitté. — Vår Fågelvärld 41:393—404.
Risberg, L. 1982: Fågelrapport för 1981. — Vår fågelvärld 41:361—392.
SOF 1978: Sveriges fåglar. — Stockholm.
Svensson, L. 1978: Sällsynta fåglar i Sverige 1976 — rapport från SOF:s raritetskommitté. — Vår fågelvärld 37:73—80.

Kirjoittajan osoite — Author's address:

Böle,
SF-02400 Kirkkonummi
Puh. 90-2984217 tai 90-638211

Kolmas Pohjoismainen Ornitologikongressi pidettiin Tanskassa, Ribessä 3—9 elokuuta 1981. Nyt kongressiesitelmät on koottu 240-sivuiseksi kirjaksi (20 pitkää artikkelia, 14 tiivistelmää). Artikkelit käsittelevät neljää teemaa: Pohjoismainen petolintutkimus, Lintujen ekologia vuorovesirannoilla, Muutontutkimus ja lintuasematyö sekä Harrastajan rooli tutkimuksessa. Mukan on useita suomalaisten kirjoittamia artikkeleita, mm. Lars v. Haartmanin pistämätön "Ylistys harrastajalle". Suurin osa artikkeleista on kirjoitettu englannin kielellä.

Kirjan hinta on 100 Tanskan kruunua. Kirjan saa maksamalla summa postisiirtotilille (shekki kelpaa myös) 7 00 08 39, Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140 DK-1620 Köpenhamn V. Lomakkeeseen tulee merkitä "kongressiraportt".